

[Morten Lange.]

for hjemmemarkedspriserne; men der er det at sige til næsten en hvilken som helst prisstigning, at den har en eller anden rimelig eller retfærdig eller forklarlig baggrund. De kommer ind i en flok alle sammen med hver sin smukke etiket på, og sådan er det også med hjemmemarkedspriserne på landbrugsvarer. De betød en prisstigning, som har trukket andre med sig. Jeg skal ikke bebrejde landbruget, at det gør sit til at sørge for at holde prisstigningsmøllen i gang, det gør alle erhvervsdrivende; men man skal blot ikke stille sig op i en særlig skinhellig position og sige: vi er vældig meget bedre end alle de andre, og vi slås med alle prisstigningerne — det er et spørgsmål, hvor den ene erhvervspart såmænd ikke kan lade den anden så meget høre. Jeg er af den opfattelse, at vi måske kunne nå frem til en rimelig pris på landbrugsprodukterne på en anden måde.

Spørgsmålet drejer sig endvidere — det har der også været sagt en hel del om her — om jordpriserne. Jeg er af den opfattelse, at vi skal passe meget på en lovgivning, som kan stimulere priserne på jord, for de er alt for høje, også uden for Københavnsområdet, og først og fremmest er de alt for stærkt stigende.

Jeg kan blive bekymret, når jeg hører hr. Niels Ravns stærke understregning af finansieringen af generationsskiftet. Vi vil alle sammen meget gerne have generationsskiftet til at foregå godt og på rimelige vilkår, men hvis vi ensidigt investerer på det område, vil jeg gerne have sikkerhed for, at det, vi finansierer i generationsskiftet, skal gavne de unge, der skal til, og ikke dem, der trækker sig ud af landbruget og så kan gøre det efter den kendte devise, at de måske har levet fattigt, men nu skal de dø rige. Det er ikke noget statsanliggende at sørge for, at det går sådan. Der er meget vanskelige problemer at løse i denne forbindelse, men det forekommer mig til gengæld, at deres løsning er afgørende for, om vi kan sikre et generationsskifte og forhindre, at meget store kapitaler trækkes ud af landbruget ved generationsskiftet; det er ingenlunde nogen sund udvikling. Jeg anser dette for at være et af de mest alvorlige problemer for dansk landbrug i dag.

Svend Haugaard: Hr. Niels Eriksen ønsker fri næringsret. Det ønsker vi vel alle sammen i de fleste tilfælde, selv om vi erkender, at det helt liberale samfund vel ikke længere er noget, der kan praktiseres. Men jeg vil gerne sige, at jord er noget ganske særligt. Jord er en stærkt efterspurgt vare, fordi den er en sjælden vare. Det er en værdifast vare — en vare, som man anbringer sine penge i, fordi man føler sig sikker på, at de nok skal komme tilbage med de største renter, man overhovedet kan få for sine penge. Det betyder, at man placerer pengene i jorden og derved får prisen sat så stærkt i vejret, at den unge landmand, der ønsker at bruge jorden til dens egentlige formål, nemlig til jordbrug, ikke er i stand til at konkurrere. For mig at se er det mest centrale i det spørgsmål at sørge for, at jorden får en pris, så man er i stand til at drive landbrug med ordentlig rentabilitet. Jeg kan ikke se, at det, hr. Niels Eriksen her anviser, er vejen til at hjælpe på det.

Nu blev der sagt, at det er et beskatningsspørgsmål. Ja men jeg ved da, at venstre har været fremme med et forslag, om at 90 pct. af landbrugsjorden skulle fritages for beskatning. Det vil i hvert fald ikke hjælpe på det punkt, men tværtimod trække den anden vej. Jeg vil gerne spørge: er venstre kommet ind i overvejelser om at være med til at se på beskatningsforholdene for bylandmændene i forhold til de egentlige landbrugere? Hvis man vil det, er der grund til at tage det forslag op igen, som to gange har været fremsat fra radikal side, men som man åbenbart ikke har været interesseret i fra anden side.

Til hr. Niels Ravn, der mente, at Dansk Landbrugs Realkreditfond havde fundet det rigtige udgangspunkt, må jeg sige, at det ikke beroliger mig særlig stærkt, især ikke når hr. Niels Ravn er tilfreds med forholdene dér. Det giver mig for så vidt ret i mine antydninger før.

Når det bliver tilføjet, at man måske kunne blive enig om en grænse med omvendt fortegn — altså at man ikke skulle give lån længere ned end til 25-30 ha, så vidt jeg fortår det — så vil jeg gerne spørge hr. Niels Ravn, hvordan han så vil sikre det generationsskifte, han taler så meget om. Hvordan vil han sikre, at den unge land-